השתמשות בכלי ה - microwave אם נידון כבישול באש או בישול בחמה והנפקא מינה בזה

השתמשות בכלי ה- microwave נידון כבישול בחמה

השתמשות בכלי ה - microwave, צריך לדעת שבישול וחימום בכלי ה- microwave, אינו נידון כבישול באור (באש), אלא כבישול בחמה, ולגבי בישול בחמה אמרו ז"ל (שבת ל"ט ע"א) דמותר הדבר בשבת, וכן גם נפסק להלכה (שו"ע סימן שי"ח סעיף ג') 'אבל בחמה עצמה, כגון ליתן ביצה בחמה או ליתן מים בחמה כדי שיחמו, מותר. (אמנם עדיין אסרו לבשל ב'תולדות חמה' גזירה משום תולדות האש דאסור, דהרואה לא יבדיל לדעת שזה תולדה דחמה המותר, ורק בחמה עצמה התירו כי הרואה יראה שמבשל בחמה, יעו"ש).

סברת האבני נזר בחילוק בין בישול באש לבישול בחמה

ובטעם הדבר שבישול בחמה מותר, מבואר באבני נזר כי הנה בכל ל"ט המלאכות האסורות לעשות בשבת, הרי יש בהנה 'אבות מלאכות' שהם היו במשכן (שבת ע"ג.), אך יש בהם מלאכות אשר רק דומות לעצם ל"ט המלאכות האסורות ואסורים משום 'תולדות'.

והנה לכאורה בישול בחמה הוא נראה כתולדה של בישול באש, כי זה ממש דומה לבישול הרגיל באש, ובפשטות יאסר הדבר, אלא דחז"ל התירו זאת משום שאופן הבישול בחמה הוא אופן בישול אחר לגמרי של בישול באש, וכיון שזה סוג בישול חדש הרי זה אינו דומה לבישול באש ומותר הדבר, עכת"ד.

כן הדבר בכלי ה- microwave

ולכך גם בכלי microwave, שאופן החימום והבישול בו אינו דומה כלל לאופן הבישול באש, אלא זהו אופן בישול חדש לגמרי, וזה אכן דומה לאופן הבישול בחמה שמתבשל על ידי קרני השמש, והכא נמי ב - microwave מתבשל ומתחמם הדבר על ידי קרניים של כח מסוים הנכנס במאכל ומחממו, ולכך הרי זה נידון כבישול בחמה. (ואגב הדבר נבאר, שלגבי בישול בשבת בעלעקטר"י, מובא בפוסקים שזהו כאופן בישול הדומה לאש ואוסר).

נפקא מינה בהלכה זה לגבי אמירה לנכרי בשבת

ונפקא מינה רבתי בדין זה שכלי ה- microwave נידון כבישול בחמה - תהיה לגבי דין אמירה לנכרי בשבת, וכגון שיש לו בנמצא מאכלי שבת שלא נתחממו כי שכח להניחם על הבלע"ך או הפלטה או שהם אינם פועלים עתה וכדו', ורוצה לומר לנכרי להכניס מאכלי השבת בתוך ה - microwave ולחממם שמה, אזי הדבר מותר מכח מה שאמרנו, וכדלהלן.

ג' חששות השייכים מקופיא באמירה לנכרי לחמם דבר ב - microwave בשבת

דהנה לכאורה יש בזה כמה חששות:

חדא איסור 'בישול עכו"ם', שהנכרי מבשל דבר ב - microwave, והנה לגבי איסור זה אין לחשוש בחימום ב - microwave, כי מיירי בדבר שכבר נתבשל, ואין שייך איסור בישול עכו"ם בדבר שכבר מבושל ועומד ורוצה רק לחממו, וכיון שכאן מדובר בדבר מבושל, ליכא איסור בישול עכו"ם .

ואפילו אי מיירי בדבר שהיה מבושל רק ברובו ואפילו בחציה בלבד, מכל מקום גם בזה מבואר להלכה דאין איסור בישול עכו"ם בדבר שכבר נתבשלה בחציה.

(ובמאמר המוסגר נאמר שיוצא לפי זה, שכיון שדרך העולם להשתמש ב - microwave רק לחימום בלבד ולא לבישול דבר חדש, אם כן לא שייך כמעט בישול עכו"ם ב- microwave וכשנתבאר שלא שייך בישול עכו"ם בדבר מבושל, אכן עדיין צריך לדון אם שייך בישול עכו"ם במי שרוצה לבשל ב- microwave על ידי נכרי דבר חדש שעדיין לא נתבשל, וזה כבר נושא חדש כשלעצמו ואכמ"ל בזה)

ועוד יש חשש איסור בהשתמשות בעלעקטר"י בשבת, כי ה- microwave פועל על ידי כח העלעקטר"י, והנה לגבי חשש זה, נקל בזה לגבי איסור אמירה לנכרי כשיטת הגרש"ז אוירבאך הסובר שהפעלת כלי עלעקטר"י בשבת הרי זה רק איסור דרבנן, ואיסור דרבנן מותר על ידי נכרי בשבת לצורך שבת (וכמו שביארנו בהרחבה בשיעורים הקודמים).

ובשלישית לגבי חשש איסור בישול בשבת, הרי אין זה נקרא בישול באש כדנתבאר אלא כבישול בחמה המותר בשבת, ומותר הדבר.

ולכך להלכה מותר לומר לנכרי בשבת לחמם מאכלי שבת לצורך השבת בכלי ה- microwave.

אמנם וודאי שמותר רק לנכרי בלבד, ולישראל עצמו אסור הדבר, וזאת משום שעדיין יש עוד איסור של העלעקטר"י בהפעלת ה - microwave, שכח העלעקטר"י מפעיל את ה - microwave, והרי בזה אי אפשר להקל כי יש בזה איסור לישראל, ובפרט כי אנו מחמירים כשיטת החזו"א שיש בזה איסור דאורייתא, ורק לגבי נכרי נקל ונסבור שזה רק איסור דרבנן כשיטת הגרש"ז ואזי מותר ע"י נכרי לצורך השבת (וכנתבאר בדברינו).